
Un PEPNat que garanteixi el futur de Collserola com espai natural protegit (Punts clau que la PCDC reivindica en el procés de redacció i aprovació del PEPNat)

1- La declaració de Parc Natural.

Qüestió prèvia: sentències de nul·litat del decret de declaració del Parc Natural de la Serra de Collserola:

1- Les sentències de nul·litat del decret 146/2010 de declaració del Parc Natural de la Serra de Collserola demanen un aclariment i el restabliment, si s'escau, amb caràcter d'urgència de les figures de protecció per part de la Generalitat (PEIN; PN; XN2000).

2- Demanem que aquest procediment d'urgència aprofiti l'avinentesa per fer la revisió del decret derogat i s'aprovi amb **rang de llei**.

3- Sugerim alhora que el Consell de Protecció de la Natura, en ús de les seves competències (modificació de límits de PEIN) proposi una ampliació de la superfície del Parc.

Temes a tractar:

- *Redefinició dels ERE's*
- *Incorporació de vores i espais de transició.*

- Considerem imprescindible que el PEPNat inclogui una **diagnosi més acurada** que permeti: identificar les problemàtiques clau i d'abast, la capacitat de càrrega dels espais del Parc i proposar-ne la resolució futura. Per tant, la diagnosi ha d'establir, entre altres, els usos admissibles en cada zona, les reserves de sistemes i equipaments compatibles i la definició dels canvis d'usos del sòl que no s'atinguin a la preservació, incloses aquelles àrees que han de ser objecte de restauració natural.

Proposem: quantificar l'impacte de les diferents urbanitzacions i altres assentaments fora d'ordenació un per un i preveure els mecanismes més adients en cada cas per extingir les més perjudicials pel medi natural, integrar al Parc les que així ho permetin, etc. Exemples de màxim impacte poden ser La Rierada, Mas Fortuny o Sol-i-Aire.

2- Prevalença del PEPNat en front de l'ordenació territorial metropolitana.

- D'acord amb la legislació d'espais naturals, les determinacions del PEPNat han de prevaldre sobre l'ordenació territorial metropolitana¹ i municipal, les quals, quan s'escaigui, s'hi hauran d'adaptar. Aquest enfocament s'ha de veure reflectit en el conjunt del PEPNat, en l'anàlisi i en les propostes d'actuació. Això constitueix una condició necessària per revertir la situació crítica del Parc i de pèrdua de biodiversitat causada pel seu fraccionament, manca de connectivitat, aïllament i impactes severos que rep. El PEPNat ha de concretar un pla d'actuació, amb programació temporal, per revertir aquests quatre àmbits. En definitiva, les determinacions del PEPNat no han d'esdevenir un simple complement dels instruments d'ordenació territorial, urbanística i sectorial, sinó que han de constituir el nucli central de l'ordenació de l'espai i una referència d'obligat compliment en tots aquells aspectes que puguin afectar el seu estat de conservació.

- El procediment per materialitzar aquest enfocament passa per definir els criteris i actuacions que es fonamentin a partir de la diagnosi i concretar l'àmbit d'actuació, regulacions i usos incompatibles, programes d'actuació, gestió i seguiment. Una vegada definides aquestes temàtiques, cal sincronitzar-ho amb les modificacions del PGM que calguin. La MPMG hauria d'incorporar la declaració d'activitats incompatibles definides prèviament pel PEPNat i podria tornar a declarar usos incompatibles que van ser segregats del PEPCO (vigent encara).

Exemples:

- *Tornar al redactat original de l'article 35 del PEPCO que no permetia l'activitat d'abocament o tractament de residus (es va modificar vergonyosament per poder ubicar un abocador de classe II a la pedrera Berta a Sant Cugat-el Papiol).*

- *No admetre l'ús d'activitats com el motocros a la zona del Terral a Molins de Rei.*

- *Establir amb precisió i rigor els criteris i regulacions per a les activitats de preparació i les instal·lacions de crema de biomassa.*

- L'avanç del PEPNat respecta la classificació del sòl dels 9 municipis integrants de Collserola i, tanmateix, hauria de:

a) definir reclassificacions i requalificacions del sòl en llocs clau per a la preservació del Parc.

Propostes:

- *Aquells espais imprescindibles per garantir la connectivitat ecològica del Parc externa i interna (eix central de la Riera de Vallvidrera).*

¹ *Alertem sobre la deixadesa i l'incompliment d'abordar l'aprovació del nou PDU que ha de substituir l'obsolet marc del PGM de 1976. Expresssem els nostres dubtes sobre el fet desitjable que fos el PDU el marc urbanístic adequat als valors i criteris de la societat actual i que per desídia i incompetència de les administracions resta en un procés embrionari d'intencions.*

*-La zona industrial interior del Parc a les instal·lacions en desús de la fàbrica de ciment a Sant Feliu.
-Els ERE per atorgar-los-hi un reconeixement i tractament real i inequívoc com a Parc Natural.*

b) fixar, d'acord amb la Llei 12/1985 d'espais naturals, un termini màxim de 2 anys per a què els 9 municipis adequin el seus plans urbanístics al sòl no urbanitzable, incorporin els nous límits del Parc natural i les determinacions del PEPNat.

La manca de disciplina urbanística generalitzada cal considerar-la com a mínim d'irresponsabilitat greu que ha comportat una situació enquistada que afavoreix el malestar i la precarietat social i l'especulació urbanística. Aquesta situació reclama una solució inajornable: el PEPNat ha de contemplar l'extinció de totes les urbanitzacions i edificacions fora de legalitat i demanar als 9 ajuntaments un programa clar per fer-ho efectiu.

Exemples:

- Pla especial de les Planes*
- Porta de Barcelona a Esplugues de Llobregat*
- Font del Gos i cal Notari a Barcelona*
- Parc de l'Oreneta a Barcelona ...*

- La qualificació urbanística que estableix el document de MPGM (única i homogènia, 29CO parc forestal de reserva natural) presenta dubtes seriosos perquè es dilueixen les qualificacions urbanístiques que han de garantir la seva compatibilitat jurídica. S'ha de garantir una zonificació: el PEPNat ha d'ordenar el detall i els usos admissibles en cada zona.

Exemple: La qualificació 29CO proposada inclou equipaments com cementiris municipals, EREs, gosseres, etc.

3- Zonificació.

- L'avanç de PEPNat que es va presentar el 2016 no especificava zones de diferents graus de protecció, usos, etc., establertes en funció de les distintes condicions ecològiques, paisatgístiques i territorials que es donen dins del Parc Natural. Aquesta qüestió cabdal es relegava a una hipotètica "eina multifuncional" que, suposadament, permetrà planificar "sobre la marxa".

Aquesta aproximació, que pot reduir el futur Pla a un simple marc conceptual inoperant, no garanteix la preservació futura de zones d'alt valor ecològic i provocaria, entre d'altres, greus situacions d'indefensió legal.

- Valorem positivament la zonificació específica dels espais fluvials com a connectors i demanem el seu reconeixement com a espais de protecció especial. El nou PE ha de garantir la continuïtat, conservació i restauració de la xarxa hídrica del parc com a element primordial del funcionament dels seus sistemes naturals.

Exemples:

- *Cal solucionar la manca de continuïtat de la Reserva natural Parcial de la Rierada al terme de Molins de Rei i els projectes de nous habitatges i endegament de la riera.*
- *Garantir l'especial protecció de les tres geozones inventariades a Collserola.*

4- Límits del Parc.

- L'àmbit d'actuació no es pot "circumscriure a la delimitació estricta del Parc": el nou PEPNat ha de considerar l'àmbit funcional per preservar els recursos naturals i resoldre els greus problemes d'arrel de Collserola com ara l'urbanisme latent, la manca molt extesa de disciplina urbanística i la inseguretat jurídica que aporten les sentències (*Torre Negra a Sant Cugat o sector occidental de Pedralbes a Barcelona*).

El PEPNat també ha de garantir uns usos i una gestió fora dels límits de parc, compatibles amb la preservació dels valors naturals. Cal fer especial atenció a les zones urbanes definides dins l'àmbit de la serra (límits o "formatges" interiors) atès el major impacte sobre els valors naturals que poden tenir (contaminació d'aqüífers i cursos fluvials, antropització de les zones que en principi serien més aïllades, etc.).

Exemples:

- *Edificació de blocs de pisos (Porta de Barcelona-pla Caufec) a Esplugues, o naus industrials (Torrent del Duc) a Sant Feliu, al límit mateix del Parc.*
- *De la mateixa manera, excloure la reserva de sòl i la programació del vial Ronda Nord a Sant Feliu.*

- Cal fer la delimitació efectiva dels límits interiors i exteriors del parc amb una escala de detall operativa i amb cartografia de detall per a zones específiques.

- Cal adequar les previsions del PGM pel que fa als usos, les reserves de sistemes, infraestructures i equipaments que obstaculitzen la conservació i millora del patrimoni natural i concretar una proposta per anul·lar-les on correspongui amb validesa jurídica.

Exemples:

- *Declarar incompatibles i excloure la programació dels túnels d'Horta i Central i vial de Sentmenat*
- *Desprogramar el desdoblament dels túnels de Vallvidrera.*
- *Exclusió del traçat de la MAT i programa d'anul·lació, trasllat i racionalització de les línies existents.*

5- Connectivitat i espais de transició.

- Considerem imprescindible que el PEPNat inclogui un pla específic per preservar els espais de connexió definits en el PTMB, així com els reclamats per la comunitat científica i la ciutadania.

No considerem admissible que un tema tan important com aquest es contempli en una MPGM complementària i posterior a l'entrada en vigor al PEPNat.

Propostes:

- *La nul·litat del PDU del Centre Direccional a Cerdanyola atorga una oportunitat especial per redefinir de nou aquest espai clau de connexió i incorporar-ne la gestió al Parc. Opció per recuperar la Via Verda Collserola-Sant Llorenç de Munt en termes reals.*
- *El connector de Can Miano entre Sant Feliu i Molins de Rei amb la zona del parc agrari i el riu Llobregat*
- *Incloure-hi nous espais de connexió: entre la zona de Torre Baró i la Serralada de Marina.*

- Definir i garantir els connectors interns entre els espais fragmentat del Parc: eix central; Riera de Vallvidrera (Rierada)
- Turó de Montcada.

- De la mateixa manera demanem que el PEPNat inclogui un pla de vores i espais de transició que sigui d'aplicació als 9 municipis. El nou PE ha de ha de promoure la restauració dels espais naturals degradats a part de garantir la preservació dels valors naturals actuals. Considerem del tot imprescindible que la creació de noves zones de transició i zones "coixí" es faci dins de les àrees urbanes i no dins dels límits del Parc.

Exemples:

- l'espai del Terral a Molins de Rei
- Parc de l'Oreneta a BCN²
- zones de vores d'Esplugues (Porta de Barcelona) o Sant Feliu (Torrent del Duc).

6- Usos.

- Model d'ús públic. Cal definir un model d'usos que prioritzi la conservació dels valors naturals i que protegeixi Collserola de l'excés de freqüentació i de la massificació, en lloc d'acceptar-la i de fomentar-la.

Exemples:

- reducció (renaturalitzacions) i pla de xarxes de camins
- tancament de camins prescindibles a tot tipus d'ús de vehicles
- establiment de normes de circulació i limitacions de velocitat dins del parc (atropellaments fauna)
- limitació de l'estacionament del vehicle privat en zones massificades (pla dels maduixers, ctra. de les aigües, pantà de Vallvidrera,...)
- Pla ús de la bici
- Pla d'educació i sensibilització
- Pla operatiu de seguiment, vigilància i sanció
- Pla de millora del transport públic i trasllat del límit de la zona tarifària de TMB fora dels límits de Collserola.

- Definir els usos agropecuaris realment compatibles amb la conservació d'un espai tan amenaçat com Collserola, i a més, preveure mecanismes que els fomentin. Aquests usos s'han d'establir alhora com a garantia i condició per a la conservació de la major part del patrimoni construït.

Exemple:

- catalogació i pla de restauració del patrimoni construït limitat als usos d'activitats compatibles amb els objectius de preservació.
- regulació d'horts "urbans".

- El PE ha de contemplar models d'autogestió i custòdia del territori per part de la societat civil i no centrar-se solament en la dualitat gestió-pública, gestió-privada.

Exemple: establir acords de custòdia i de gestió amb Can Pascual a les Planes, Can Masdeu i d'altres explotacions amb pràctica agrícola sostenible, d'educació ambiental o d'usos socials que fomentin el coneixement i la preservació del Parc, etc..

² Suggestim que avaluï la inclusió del Parc de l'Oreneta dins del Parc Natural.

7- Òrgan gestor.

- Canvi radical del model d'òrgan gestor del parc. L'actual Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola ha demostrat repetidament el seu fracàs a l'hora de garantir la conservació dels valors naturals del parc en front dels interessos urbanístics, municipals, d'infraestructures, etc. En alguns casos, ni tan sols ha estat capaç de garantir estrictament l'aplicació de les actuals normatives de protecció.

- Articular un model d'òrgan gestor supra-municipal, centrat en la conservació i restauració del patrimoni natural i en arbitrar les iniciatives municipals i privades dins el Parc amb capacitat per evitar la submissió a pressions municipals o d'interessos privats.

- Cal garantir la suficiència de recursos econòmics del Consorci del Parc per fer front i posar en marxa temes clau com:

- pla de seguiment de la gestió ambiental del Parc amb participació de la comunitat científica de referència
- pla de disciplina urbanística i de gestió i vigilància segons els objectius del PEPNat
- criteris pressupostaris d'acord amb les prioritats del PEPNat que inclogui previsió d'adquisició de patrimoni en zones clau per revertir la situació d'ofegament del Parc.
- pla coordinat d'educació i sensibilització ciutadana.

Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola

Collserola maig de 2017.